

Samenvatting

In de raadsvergadering van 27.02.2024 heeft de gemeenteraad het *Regionaal Beleidskader Afval en Grondstoffen Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul* (hierna: beleidskader) vastgesteld. Hierop volgt het Grondstoffenplan. Het Bestuur van de GR Geul en Maas heeft d.d. 19.12.2024 het *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030* geaccordeerd en deze d.d. 15.01.2025 voor verder besluitvorming ingezonden naar gemeente Maastricht. Het is vervolgens aan het College om tot het Grondstoffenplan te besluiten. De financiële consequenties van het Grondstoffenplan dienen gefaseerd (gedurende de jaren 2026 t/m 2030) in de P&C-documenten te worden verwerkt. Sommige keuzes, acties en maatregelen van het Grondstoffenplan vergen investeringskredieten én besluitvorming over de inzamelfrequentie van de afvalstromen die aan huis worden ingezameld. Het is aan de Gemeenteraad om hiertoe te besluiten. De positieve besluitvorming wordt vervolgens verwerkt in de Begroting van 2026 (en verder). Tenslotte dienen de afvalstoffenverordening en het daarop gebaseerde Uitvoeringsbesluit in overeenstemming te worden gebracht met de inhoud van het Grondstoffenplan.

1. Beslispunten

Het College besluit om:

1. Het *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030* vast te stellen;
2. Het *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030* te publiceren;
3. De financiële consequenties van het *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030* gefaseerd (gedurende de jaren 2026 t/m 2030) in de P&C-documenten te verwerken;
4. De raad te laten besluiten tot:
 - “Het investeringskrediet voor een totaalbedrag van € 7.9 mln. en de projectkosten voor gemeente Maastricht ad. € 1.2 mln., voortvloeiend uit het *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030*, beschikbaar stellen, ter verwerking in de begrotingen van de GR Geul en Maas”
 - “De inzamelfrequenties van de huis-aan-huis inzameling: GFT+e, PMD, OPK, TEXTIEL, REST en GHA, overeenkomstig het *Grondstoffenplan Maastricht 2026-2030*, in de *nieuwe Afvalstoffenverordening* op te laten nemen”
5. De afvalstoffenverordening (en het Uitvoeringsbesluit) in overeenstemming te brengen met de inhoud van het *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030* en de afvalstoffenverordening ter besluitvorming aan de Raad voor te leggen.

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 24 april 2025:

Conform.

2. Aanleiding

Gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul hebben in 2023 voor het eerst samen een (strategisch) Regionaal Beleidskader Afval en Grondstoffen opgesteld. Dit nieuwe beleidskader geeft duidelijkheid over ambitie, strategie & kaders, regionale samenhang en focus & afbakening. In de raadsvergadering van 27 februari 2024 heeft de gemeenteraad van Maastricht het *Regionaal Beleidskader Afval en Grondstoffen Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul* (hierna: beleidskader) vastgesteld.

Grondstoffenplan Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul

Navolgend op het beleidskader is er in de periode maart 2024 tot en met december 2024 geschreven aan het Grondstoffenplan. Het Grondstoffenplan is tactisch en operationeel van aard en beschrijft de concrete keuzes, acties en maatregelen, met als doel de visie en ambities van het beleidskader (uiterlijk in 2030) te realiseren. Het Grondstoffenplan omvat tevens een financieel hoofdstuk met inzicht in de projectkosten, de investeringen, de exploitatiekosten en de indirecte kosten. Het Grondstoffenplan Maastricht is daarnaast voorzien van een doorrekening van de financiële consequenties per ingang van 2031, wanneer het beleidsmatige ambitieniveau (van 90% grondstofscheiding van goede kwaliteit voor stromen waar een haal- of brengvoorziening voor is), gerealiseerd wordt.

Accordering Bestuur GR Geul en Maas (19 december 2024)

Onder regie en verantwoordelijkheid van de GR Geul en Maas zijn er drie grondstoffenplannen opgeleverd. Elke gemeente binnen de GR Geul en Maas heeft zijn eigen Grondstoffenplan. De drie Grondstoffenplannen zijn volgens planning 19 december 2024 geaccordeerd door het Bestuur van de GR Geul en Maas. De GR Geul en Maas gaat namelijk over de afvalinzameling in de drie gemeenten én de exploitatie van de vier milieuparken. Het GR Bestuur denkt aan de hand van het Grondstoffenplan een goed en evenwichtig pakket aan tactische en operationele maatregelen te hebben samengesteld om de visie, ambities en doelstellingen uit het vastgestelde beleidskader (op termijn) te gaan realiseren. De financiële consequenties die de drie individuele grondstoffenplannen met zich meebrengen, verwerkt de GR Geul en Maas (gedurende de jaren 2026 t/m 2030) gefaseerd in de P&C-documenten (Kaderbrief, Ontwerp Begroting en de Definitieve Begroting) van de GR Geul en Maas voor de aankomende jaren. Daarnaast worden de financiële consequenties vertaald in de gemeentelijke begroting (de geraamde gemeentelijke bijdragen aan de GR en kredieten ten behoeve

van investeringen, de eenmalige projectkosten, etc.). Hiertoe is het College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad van de individuele gemeente bevoegd. Zodoende is het Grondstoffenplan Maastricht voor verdere besluitvorming doorgezonden naar Gemeente Maastricht.

Aanbieding Grondstoffenplan aan Maastricht (15 januari 2025)

Middels de aanbiedingsbrief *Grondstoffenplan aan Maastricht* d.d. 15 januari 2025 heeft het Bestuur van de GR Geul en Maas het Grondstoffenplan van Maastricht ter verdere besluitvorming doorgezonden naar de gemeente Maastricht.. Het Grondstoffenplan Maastricht heeft twee bijlagen: een *Handboek Grondstoffenplan, Achtergrond en uitwerking van de gefaseerde maatregelen in Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul* en een *Participatieverslag*.

3. Beoogd effect

De beoogde (lange termijn) effecten zijn duidelijk omschreven in het beleidskader. Het Grondstoffenplan is tactisch en operationeel van aard en beschrijft de concrete keuzes, acties en maatregelen, met als doel de visie en ambities van het beleidskader (uiterlijk in 2030) te realiseren. Deze keuzes, acties en maatregelen vereisen financiële dekking. Hiertoe is de GR Geul en Maas (via haar P&C-documenten) bevoegd, maar óók het College van Burgemeester en Wethouders (de geraamde gemeentelijke bijdragen aan de GR) én de Gemeenteraad (het voteren van kredieten ten behoeve van investeringen). Zonder dergelijke besluiten, kan het Grondstoffenplan Maastricht niet worden uitgevoerd. En zonder Grondstoffenplan Maastricht wordt geen invulling gegeven aan de ambities, strategie en kaders van het (vastgestelde) beleidskader.

Tenslotte vereisen de keuzes, acties en maatregelen uit het Grondstoffenplan een formele basis / rechtsgrond. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de inzamelfrequentie van PMD en REST aan huis. Zodoende dienen de Afvalstoffenverordening (Bevoegdheid Raad) en het Uitvoeringsbesluit (Bevoegdheid College) in overeenstemming te worden gebracht met de inhoud van het *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030*. Ná het zomerreces 2025 wordt de nieuwe Afvalstoffenverordening aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

4. Argumenten

1.1 Vaststellen Grondstoffenplan is bevoegdheid van het College

Het vaststellen van het (door de GR Geul en Maas geaccordeerde) *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030* is volgens de Gemeentewet een bevoegdheid van het College van Burgemeester en Wethouders.

2.1 Publicatie Grondstoffenplan voor formele rechtskracht

Om formele rechtskracht te hebben dient het *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030* via het Gemeenteblad gepubliceerd te worden. Inwoners hebben dan weet van de beleidsregels en kunnen daar naar handelen.

3.1 Financiële consequenties verwerken in P&C-documenten van GR én Gemeente Maastricht

Middels de vaststelling van het *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030* wordt 'groen licht gegeven' voor de gefaseerde uitvoering van concrete keuzes, acties en maatregelen, met als doel de visie en ambities van het beleidskader (uiterlijk in 2030) te realiseren. Dergelijke keuzes, acties en maatregelen vergen financiële middelen. Primair worden de financiële middelen en exploitatiebudget beschikbaar gesteld via de P&C-documenten van de GR Geul en Maas. Vanuit deze P&C-documenten volgt vervolgens de *geraamde gemeentelijke bijdrage aan de GR*. Deze geraamde gemeentelijke bijdrage stelt het College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad via de vaststelling van de Begroting beschikbaar.

4.1 De gemeenteraad besluit over het investeringskrediet en inzamelfrequentie afval aan huis

Het beschikbaar stellen van kredieten inzake de investeringen en dekking van de projectkosten en indirecte kosten voortvloeiend uit het *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030* is de expliciete bevoegdheid van de Gemeenteraad. Middels raadsvoorstel en raadsbesluit (domeinvergadering Fysiek 18 juni 2025 en Gemeenteraad 1 juli 2025) wordt de Gemeenteraad vóór het zomerreces 2025 in positie gebracht om hierover te besluiten. De uitkomst van dit raadsbesluit wordt vervolgens ná het zomerreces 2025 verwerkt in de Begroting van 2026 (en verder). Voorts is de aanwijzing van de inzamelfrequenties van de huis-aan-huis inzameling: GFT+e, PMD, OPK, TEXTIEL, REST en GHA (grofvuil) eveneens de expliciete bevoegdheid van de Gemeenteraad. De uitkomst van dit raadsbesluit wordt vervolgens in de nieuwe Afvalstoffenverordening opgenomen.

5.1 Afvalstoffenverordening (en uitvoeringsbesluit) aanpassen naar inhoud Grondstoffenplan

De keuzes, acties en maatregelen als genoemd in het *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030* dienen gebaseerd te zijn op een formele rechtsgrond. Denk hierbij aan bijvoorbeeld aan de inzamelfrequentie van PMD en REST aan huis. Op het gebied van afvalinzameling en – verwerking is dat de Afvalstoffenverordening gemeente Maastricht (bevoegdheid Gemeenteraad) en het daarop gebaseerde Uitvoeringsbesluit gemeente Maastricht (bevoegdheid College). Derhalve dienen beide juridische documenten in overeenstemming te worden gebracht met de inhoud van het *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030*. Ná het zomerreces 2025 wordt de nieuwe Afvalstoffenverordening aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

5. Kanttekeningen of risico's

De GR Geul en Maas gaat over de (organisatorische en logistieke) huishoudelijke afvalinzameling en de exploitatie van de milieuparken. Het Grondstoffenplan (tactisch en operationeel van aard) geeft duidelijkheid over de voorziene keuzes, acties en maatregelen. In haar P&C-documenten verschaft de GR Geul en Maas duidelijkheid over kanttekeningen en risico's die daarbij aan de orde zijn. Onderwerpen zoals stand van zaken aanbestedingen en de gevolgen voor personeel & organisatie komen hierbij genoegzaam aan bod.

Gemeente Maastricht gaat daarentegen over het (strategische) afvalbeleid welke is omschreven in het reeds vastgestelde beleidskader. De geformuleerde doelstellingen van het beleidskader zijn erop gericht om op alle domeinen van het afvalbeleid het goede te behouden en de resultaten verder te verbeteren.

De 4 doelen zijn:

1. *90% grondstofscheiding van goede kwaliteit voor de stromen waar een haal- of brengvoorziening voor is.*
2. *Inwoners waarderen het afvalbeleid en de mogelijkheden die ze daarin hebben. Tevredenheid over het afvalbeleid is een rapportcijfer 7 voor alle onderdelen.*
3. *De overlast van afval in de openbare ruimte is sterk afgenomen.*
4. *Afvalbeheerkosten zijn in lijn met de gevraagde service en vergelijkbare gemeenten.*

In haar P&C-documenten rapporteert Gemeente Maastricht over onderwerpen zoals effecten op duurzaamheid, de kwaliteit van de openbare ruimte, de milieudoelstellingen & afvalscheiding, de tevredenheid onder de inwoners over het nieuwe afvalbeleid en de hoogte en betaalbaarheid van de afvalstoffenheffing.

Een mogelijk risico of kanttekening zou kunnen zijn dat de voorziene keuzes, acties en maatregelen uit het Grondstoffenplan niet of in onvoldoende mate bijdragen aan de visie en ambities uit het beleidskader (uiterlijk in 2030). Wanneer uit de periodieke beleidsmonitoring blijkt dat de 4 doelstellingen van het beleidskader niet (succesvol) genoeg worden benaderd of gerealiseerd, dan is er bijsturing van het beleid of aanpassing (vertraging, versnelling, ombuiging, etc.) van de voorziene keuzes, acties en maatregelen noodzakelijk. Zowel het beleidskader als het Grondstoffenplan alsóók de P&C-documenten van de GR Geul en Maas en de gemeente Maastricht geven hiervoor de nodige ruimte en flexibiliteit. Hierover wordt alsdan gerapporteerd.

6. Financiële gevolgen

Hoofdstuk 6 omschrijft uitgebreid de financiële gevolgen van het Grondstoffenplan. De maatregelen van het Grondstoffenplan gedurende de jaren 2026 tot en met 2030 zetten in op méér milieurendement en een hoger serviceniveau tegen beheersbare (additionele) kosten. Als alle maatregelen zoals beschreven in het Grondstoffenplan in 2031 zijn doorgevoerd bedraagt de geraamde ophoging van de exploitatiekosten structureel € 1,228 mln. voor gemeente Maastricht. Weliswaar meerkosten, maar wel in het belang van een hoger milieurendement en een hoger serviceniveau voor de inwoners. Denk hierbij aan de totstandkoming van meer dan 400 ondergrondse restafvalcontainers (> 200 afvalperrons) waarin inwoners hun restafval kunnen deponeren wanneer zij dat wenselijk vinden. Deze restafvalcontainers worden gefaseerd geplaatst vanaf 2025. Eind 2030 moet heel Maastricht voorzien zijn van ondergrondse restafvalcontainers (ter vervanging van de gemeentelijke rood-witte restzakken). De totstandkoming van meer en meer ondergrondse restafvalcontainers zorgt evenwel voor meerkosten voor het schoonhouden van deze afvalperrons. De organisatie van het schoonhouden van deze afvalperrons (denk hierbij aan personeel, voertuigen, brandstof en verwerking) zal gedurende de jaren 2026 t/m 2030 evenredig meegroeien met de (planmatige) plaatsing van de vele ondergrondse restafvalcontainers tot een maximumbedrag ad. € 0,7 mln. in 2031. Via succesvolle pilots, cameratoezicht, afvalcoaching, etc., waarbij de inwoner het goede afvalgedrag gaat vertonen, zouden deze begrote schoonmaakkosten lager kunnen gaan uitvallen.

De structurele meerkosten van het Grondstoffenplan zullen daarmee naar verwachting per 2031 € 1,928 mln. bedragen. De incidentele projectkosten bedragen in totaal voor de periode 2026-2030 ca. € 1,206 mln. (gemiddeld € 0,245 mln./jaar).

Een groot gedeelte van de hogere exploitatiekosten bestaat uit kapitaalslasten (totaal € 0,857 mln., waarvan € 0,654 mln. voor gemeente Maastricht), voortkomend uit de investeringen in nieuwe containers. Aangezien de investeringen in alle containers in eerste instantie worden geïnitieerd vanuit gemeente Maastricht dient de Raad akkoord te geven op het totaalbedrag voor de investeringen, zijnde € 7,877 mln. welk als volgt is opgebouwd:

Initiële investeringen Grondstoffenplan	Investering	Aantal	Kosten
Gemeente Maastricht	Ondergrondse restafvalcontainers	400	€ 4.560.000
	Bovengrondse GFE verzamelcontainers	275	€ 1.456.125
	Grijze rest rolcontainers	1400	€ 61.600
	Totaal		€ 6.077.725
Gemeente Meerssen	Ondergrondse restafvalcontainers	17	€ 193.800
	Bovengrondse GFE verzamelcontainers	40	€ 211.800
	Grijze rest rolcontainers	7200	€ 316.800
	Totaal		€ 722.400
Gemeente Valkenburg	Ondergrondse restafvalcontainers	50	€ 570.000
	Bovengrondse GFE verzamelcontainers	50	€ 264.750
	Grijze rest rolcontainers	5500	€ 242.000
	Totaal		€ 1.076.750
Totaal	Totaal		€ 7.876.875

De uitvoering van alle maatregelen uit het grondstoffenplan leidt tot structureel hogere kosten. Deze kosten zijn zo goed mogelijk berekend op basis van de huidige inzichten en marktverhoudingen. Naar gelang de tijd verstrijkt zullen deze kostenberekeningen dus ook geactualiseerd worden.

Alle kosten worden gedekt uit de afvalbegroting van de gemeente (en daarmee uiteindelijk de afvalstoffenheffing). Concreet betekent dit dat de gemeentelijke bijdrage aan de GR Geul en Maas verhoogd wordt. Dit wordt dan meegenomen in de P&C-cyclus van zowel de GR Geul en Maas en de gemeente Maastricht ten behoeve van de dekking van de kosten. De exact benodigde ophoging van deze bijdrage zal worden becijferd in de begroting 2026 (en verder) van de GR Geul en Maas. Omdat de maatregelen gefaseerd worden ingevoerd, zal ook de ophoging van de bijdrage geleidelijk plaatsvinden, om in 2031 volledig aan te sluiten op de werkelijke kosten.

Er zal derhalve ook een (geleidelijke) stijging van de afvalstoffenheffing in Maastricht benodigd zijn. Het exacte effect zal in de P&C-cyclus van de gemeente worden bekeken, en dan voornamelijk bij de jaarlijkse begroting. Gezien de huidige hoogte van de egalatievoorziening afval (ca. € 12,0 mln. per ultimo 2024 Taakveld 7.3) is de verwachting dat **er in 2026 nog geen stijging ten behoeve van het Grondstoffenplan van de afvalstoffenheffing nodig zal zijn**. Op termijn zal ten behoeve van de uitvoering van álle maatregelen uit het Grondstoffenplan wel een stijging benodigd zijn. Dit wordt dan meegenomen in de P&C-cyclus van zowel de GR Geul en Maas en de gemeente Maastricht ten behoeve van de dekking van de kosten.

7. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

Net als het reeds vastgestelde beleidskader is het Grondstoffenplan Maastricht tot stand gekomen via een uitgebreid en intensief participatieproces. Er zijn enquêtes gehouden onder de inwoners, studenten, medewerkers van Stadsbeheer en medewerkers van Toezicht en Handhaving. In *Participatieverslag, Grondstoffenplan 2026 – 2030* zijn de inzichten en conclusies van het participatieproces beschreven. Daarnaast zijn verdiepende interviews gehouden met belangrijke stakeholders zoals: de woningcorporaties (Woonpunt, Servatius, Maasvallei en Wonen Limburg), een commerciële huisvestingsorganisatie (Holland2Stay) en een vertegenwoordiging van inwoners met een handicap (Stichting Samen onbeperkt).

Vervolgtraject besluitvorming gemeente Maastricht

Nadat het College van Burgemeester en Wethouders het Grondstoffenplan heeft vastgesteld volgt verdere besluitvorming door de Gemeenteraad. Middels raadsvoorstel en raadsbesluit (domeinvergadering Fysiek 18 juni 2025 en Gemeenteraad 1 juli 2025) wordt de Gemeenteraad vóór het zomerreces 2025 in positie gebracht om over het beschikbaar stellen van kredieten inzake de investeringen en dekking van de projectkosten en indirecte kosten voortvloeiend uit het Grondstoffenplan te besluiten. In dezelfde gemeenteraadsvergadering van 1 juli 2025 besluit de Raad tevens over de Ontwerp begroting 2026 van de GR Geul en Maas. De uitkomst van beide raadsbesluiten worden vervolgens ná het zomerreces 2025 verwerkt in de (gemeentelijke) Begroting van 2026 (en verder). Ook wordt ná het zomerreces 2025 de nieuwe Afvalstoffenverordening aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd. Hierin worden de door de Gemeenteraad besloten inzamelfrequenties van de huis-aan-huis inzameling: GFT+e, PMD, OPK, TEXTIEL, REST en GHA (grofvuil) opgenomen.

Besluitvorming GR Geul en Maas

Daarnaast is er de eigenstandige besluitvormingsprocedure binnen de GR Geul en Maas. Inmiddels (15 januari 2025) heeft de GR Geul en Maas de Kaderbrief 2026 verzonden naar de drie gemeenteraden van Maastricht, Meerssen en Valkenburg. Deze Kaderbrief 2026 schetst de kaders en de voorgenomen maatregelen van de Ontwerp begroting 2026, die de drie gemeenteraden vóór 30 april 2025 toegezonden krijgen. In artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is bepaald dat, voordat de definitieve begroting door het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan (in casu de GR Geul en Maas) wordt vastgesteld, de Ontwerp begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten wordt voorgelegd en de raden hierover hun zienswijze naar voren kunnen brengen. In de gemeenteraadsvergadering van 1 juli 2025 wordt de Ontwerp begroting 2026 van de GR Geul en Maas behandeld, waarbij de gemeenteraad gebruik kan maken van de mogelijkheid tot indiening van een zienswijze ten aanzien van deze Ontwerp begroting.

Met inachtneming van deze mogelijke zienswijze besluit de GR Geul en Maas d.d. 11 september 2025 tot de Definitieve Begroting 2026.

Uitvoering van de werkzaamheden

Bij positieve besluitvorming van de Gemeenteraad wordt gestart met de voorbereiding van alle uitvoeringsacties die per 1 januari 2026 (en verder) dienen plaats te vinden. Zie hiervoor hoofdstuk 6.2 van het Grondstoffenplan (blz. 41 en 42). Over de uitvoeringsacties in de kolom jaarschijf 2025 heeft reeds separate besluitvorming plaatsgevonden. De uitvoering van deze maatregelen vinden inmiddels plaats.

8. Communicatie

Communicatie is een centraal onderdeel en wordt in Hoofdstuk 4 van het Grondstoffenplan uitgebreid toegelicht. De communicatie over het Grondstoffenplan kent 2 lagen:

- 1) *Bewustwording van het feit dat er heel veel gaat veranderen in het afvalstelsel, vanaf nu en in de komende jaren;*
- 2) *Maatwerkcommunicatie over alle maatregelen die de komende jaren uitgerold gaan worden, telkens voor andere doelgroepen, andere gebieden en op andere momenten.*

In november 2024 is een stadsbrede campagne gestart met de communicatie van de maatregelen die per 1 januari 2025 zijn ingevoerd. Er is vol ingezet op de ter beschikking staande mediamix (socials, website, VIA, Limburger, Wat is Loos in Mestreech, RTV Maastricht) alsmede fysieke uitingen (zoals displays, billboards, abri's, Mupi's, busreclame). Voor de huis-aan-huisinzameling van PMD per 1 januari 2025 is de slogan: *'Zeg nooit dat er in Maastricht geen zak verandert'*. Communicatie zet vergelijkbare communicatiegrids en communicatiecampagnes in voor de maatregelen die per 1 januari 2026 (en verder) gaan plaatsvinden.